

ΜΕΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Συνέργειες μεταξύ Εκπαίδευσης
και Πολιτισμού
2011

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Κίμωνος & Θουκιδίδου
1434 Λευκωσία - Κύπρος

Τηλ: 22800735 • Τηλεομοίτυπο: 22800862

Email: ahadjigeorgiou@moe.gov.cy

Επεξεργασία κειμένων:

Άντρη Χατζηγεωργίου-Λυμπουρή
Επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης Μουσικής

Συντονισμός έκδοσης / Γλωσσική επιμέλεια:

Άντρη Κούλλη
Λειτουργός Τύπου και Πληροφοριών

 Γ.Τ.Π. 370/2011-1.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ISBN: 978-9963-50-;-;

Σχεδιασμός: **Σπύρος Τσιώρης**

Εκτύπωση: **Κώνος Λτδ**

Μέση Μουσική Εκπαίδευση
**Συνέργειες μεταξύ Εκπαίδευσης
και Πολιτισμού**
2011

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού	5
Χαιρετισμός Διευθύντριας Μέσης Εκπαίδευσης	5
A. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ιδρύματος «Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου».....	7
B. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ιδρύματος Τεχνών «Φάρος».....	11
Γ. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και καλλιτεχνών στα πλαίσια του Προγράμματος «Καλλιτέχνες στα σχολεία»	15
Γ1. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και καλλιτεχνών στα πλαίσια προγραμμάτων επιμόρφωσης των καθηγητών μουσικής με τη συμμετοχή μαθητών.....	19
Γ2. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και καλλιτεχνών στα πλαίσια του Προγράμματος «Καλλιτέχνες στα σχολεία».....	23
Δ. Παγκύπριοι Αγώνες Μουσικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και αθλοθέτη την ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ	27
ΣΤ. Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού «Μάριος Τόκας», σε συνεργασία με το Κοινωφελές, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα Φώτος Φωτιάδης .	31
Z. Παγκύπριος Διαγωνισμός σύνθεσης τραγουδιού σε στίχους Κώστα Μόντη, σε συνεργασία με το Κοινωφελές, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα Φώτος Φωτιάδης	32
H. Παγκύπριος Διαγωνισμός σύνθεσης τραγουδιού «Ξένιος» με θέμα «Γράφω στίχους και τραγουδώ το δικαίωμα όλων στη ζωή»	32
Στόχοι των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.....	32

Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού

Μέσα από αντίξοες ιστορικές συνθήκες, η Κύπρος πραγματοποίησε τεράστια βήματα στους τομείς της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Σήμερα, κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να αποκτήσει όλα εκείνα τα αγαθά που χαρακτηρίζουν τον “μορφωμένο” άνθρωπο του 21ου αιώνα. Η συνταγματική “υποχρέωση στην εκπαίδευση” υποδηλώνει την απόφαση της κοινωνίας να διασφαλίσει το δικαίωμα στη μόρφωση για όλα τα παιδιά. Η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των παιδιών στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό, αποτελεί βασική αρχή των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Αφετηρία αυτής της προσέγγισης είναι ο σεβασμός του κάθε παιδιού και η αφοσίωση στα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από τον πολιτισμό και την εκπαίδευση. Επίσης, η εκπαίδευσή μας έχει ισχυρή βούληση να εξαλείψει τις αρνητικές συνέπειες που έχουν οι πολλές σωματικές ή ψυχικές ιδιαιτερότητες, το δύσκολο οικογενειακό περιβάλλον, οι οικονομικές δυσχέρειες και το διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης της Κύπρου, όπως και τα αντίστοιχα των άλλων χωρών, προνοούν για μια ενεργό και δημιουργική συμμετοχή των νέων ανθρώπων στην κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και οικονομική ζωή, αφού το προστατευμένο σχολικό περιβάλλον ανοίγει τις πόρτες του στους καλλιτέχνες και συνεργάζεται με την κοινότητα, ώστε να βιώνουν οι μαθητές εμπειρίες από την “αληθινή” ζωή.

Ως μάθημα, η Μουσική συνεισφέρει με έναν ιδιαίτερο τρόπο τόσο στη γνωστική όσο και στη συναισθηματική, πνευματική, πολιτισμική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των μαθητών και των μαθητριών, προάγοντας, παράλληλα, τα εκπαιδευτικά ιδεώδη που διέπουν τα νέα αναλυτικά προγράμματα. Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής είναι η μουσική ανάπτυξη όλων των μαθητών και των μαθητριών. Με εμπειρίες που αναπτύσσουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις, τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους, τα παιδιά οδηγούνται να βιώνουν τη μουσική ως ακροατές, εκτελεστές και συνθέτες και να επικοινωνούν διά αυτής για όλη τους τη ζωή.

Με χαρά χαιρετίζω την παρούσα έκδοση, η οποία παρουσιάζει τις δράσεις που έγιναν από τη Μέση Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στο μάθημα της Μουσικής, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2010 -2011.

Γιώργος Δημοσθέμους

Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού

Α. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ιδρύματος “Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου”.

Εκπαιδευτικά προγράμματα:

- Οι καλλιτέχνες-μουσικοί μέλη της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου επισκέπτονται τα σχολεία και εργάζονται εργαστηριακά με τα παιδιά, μέσα στην τάξη.
- Πρωινές εκπαιδευτικές συναυλίες σε θέατρα και σχολικές αίθουσες εκδηλώσεων.
- Πολυθεματικά προγράμματα που συνδυάζουν πολλές μορφές τέχνης.
- Απογευματινές οικογενειακές συναυλίες για μαθητές και γονείς (Σάββατο απόγευμα).
- Παρακολούθηση γενικών δοκιμών της Ορχήστρας από μαθητές.

Εκπαιδευτικά προγράμματα της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου:

Πρόγραμμα Γυμνασίων

“Μουσικό Ταξίδι με την Άρπα” στις 10,11 και 12.11.2010 και οικογενειακή συναυλία στις 13.11.2010

Πρόγραμμα Λυκείων

“Κλασική Μουσική εμπνευσμένη από την Παράδοση: για φωνή και ορχήστρα”, στις 28,29,30.3.2011 και 4.4.2011

Φωτογραφία ???

Β. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Ιδρύματος Τεχνών “Φάρος”.

- Εκπαιδευτικές συναυλίες για μαθητές, σε πρωινό χρόνο.
- Επισκέψεις καλλιτεχνών στα σχολεία.
- Master classes για μαθητές και καθηγητές.
- Μουσικά εργαστήρια για μαθητές και καθηγητές.
- Διαλέξεις και σεμινάρια για μαθητές και καθηγητές.
- Παγκύπριος Διαγωνισμός Μουσικών Γνώσεων για μαθητές Λυκείων.

Τα προγράμματα που προσφέρθηκαν:

- Ρεσιτάλ για βιολί και πιάνο με τους Δανάη Παπαματθαίου Matschke και Uwe Matschke.
- Εκπαιδευτική συναυλία με τους Christos Barrios και Elias String Quartet.
- Master class βιολιού με τον Moses Pogossian.
- Εκπαιδευτική συναυλία με το Τριο Ex Aequo.
- Master class Πιάνου με τον Benjamin Grosvenor.

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/ekpaidevtikes_synavlies.html

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/diagonismos_pharos_10_11.html

<http://www.thepharostrust.org/Pharos%20Arts%20Foundation%20%20Music%20Education%20Programme%20SO%20FAR.pdf>
www.pharosartsfoundation.org/programme.htm

Γ. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και καλλιτεχνών, στα πλαίσια του Προγράμματος “Καλλιτέχνες στα σχολεία”.

Καταξιωμένοι καλλιτέχνες από την Κύπρο και το εξωτερικό επισκέπτονται τους μαθητές στην τάξη, με στόχο να τους προσφέρουν μουσικές εμπειρίες, όπως:

- Γνωριμία με τα μουσικά όργανα.
- Γνωριμία με ευρύ μουσικό ρεπερτόριο.
- Ρυθμική εξερεύνηση.
- Μελωδική εξερεύνηση.
- Αρμονική εξερεύνηση.
- Αυτοσχεδιασμός.
- Μουσική δημιουργία.
- Μουσική τεχνολογία.

Μουσικοί που διαπρέπουν στην ειδικότητά τους, έχουν επισκεφθεί Γυμνάσια και Λύκεια σε όλες τις επαρχίες, προσφέροντας σε μαθητές βιωματικά εργαστήρια που αφορούν ένα ευρύ φάσμα μουσικών περιοχών – κλασική μουσική, κυπριακή παραδοσιακή μουσική έως και μουσική τεχνολογία. Τα εξειδικευμένα προγράμματα προσφέρουν υποστήριξη στο έργο του καθηγητή της μουσικής.

- “Samba Seminar” από τους James Moore και Νίκο Βιολάρη, στο πλαίσιο του project της Β΄ γυμνασίου «Χορευτική Μουσική».
- “Ηχογράφηση” και “Techno mix” στο πλαίσιο του project της Γ΄ Γυμνασίου «Είμαστε στον αέρα» από τους Θωμά Μπάτκο, Χρίστο Κρασιδν και Χρίστο Αντρέου.
- «Αφρικάνικοι Ρυθμοί» από το συγκρότημα κρουστών ΤΑΤ-TNABAR, στο πλαίσιο των μαθημάτων της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου.
- Μουσική Δωματίου με κιθάρα και αυλό από τους Βασίλη Αβραάμ και Zita Kovacs.
- “Δημοτική Μουσική της Κύπρου” από τον Μιχάλη Ττερλικκά.
- Κλασικό Τραγούδι από τον βαρύτονο Κύρο Πατσαλίδη.
- Εργαστήρι με σαξόφωνο και κιθάρα από τους Θεόφιλο Σωτηριάδη και Κώστα Μακρυγιαννάκη.
- Επιμορφωτικό εργαστήρι για κιθάρα από το Baltic Guitar Quartet.

Γ1. Συνέργειες μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και καλλιτεχνών στα πλαίσια προγραμμάτων επιμόρφωσης των καθηγητών μουσικής με τη συμμετοχή μαθητών.

Εργαστήρι φωνητικής μουσικής:

Διοργάνωση εργαστηρίου φωνητικής με τίτλο «Σύγχρονες τεχνικές εκτέλεσης στο τραγούδι» για μαθητές και καθηγητές των Λυκείων και Μουσικών Σχολείων. Η παγκοσμίου φήμης υψίφωνος Sara Stowe, προσέφερε μια μοναδική εμπειρία σε μαθητές και καθηγητές μουσικής, μέσα από ένα εντατικό βιωματικό εργαστήριο.

<http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/seminaria.html>

Γ2. Συνέργειες μεταξύ των μαθητών και καθηγητών του Μουσικού Σχολείου και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Αθηνών.

Μεγάλη παράσταση με την Καντάτα για σολίστ, αφηγητή, χορωδία και Συμφωνική Ορχήστρα «Σαλαμίνα της Κύπρος», του Νομπελίστα ποιητή Γιώργου Σεφέρη, σε μουσική Σαράντη Κασσάρα. Συμμετείχαν οι μαθητές και οι καθηγητές του Μουσικού Σχολείου Λεμεσού «Μάριος Τόκας», Κύπριοι καλλιτέχνες και 13 καταξιωμένοι μουσικοί της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Αθηνών, σε Διεύθυνση του Κύπριου Αρχιμουσικού Χάρη Χατζηγεωργίου.

Φωτογραφία ???

Δ. Παγκύπριοι Αγώνες Μουσικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και αθλοθέτη την ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ.

Μεγάλη παγκύπρια διοργάνωση, η οποία προσφέρει την ευκαιρία σε όλους τους μαθητές Μέσης Εκπαίδευσης της Κύπρου να εκτελέσουν μουσική σε διάφορες κατηγορίες, όπως:

- Βυζαντινό χορό.
- Παραδοσιακή μουσική.
- Χορωδιακή μουσική (χορωδία ομοίων και χορωδία μικτών φωνών).
- Ορχηστρική μουσική (κλασική και κινηματογράφου).
- Ελληνική μουσική (έντεχνο, λαϊκό και ρεμπέτικο τραγούδι).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου διοργανώνει τους Αγώνες Μουσικής μέσα στο πλαίσιο των Πανελλήνιων Μαθητικών Αγώνων Μουσικής.

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/mousikoi_agones.html

Φωτογραφία ???

**Ε. Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού “Μάριος Τόκας”,
σε συνεργασία με το Κοινωφελές, Επιστημονικό και
Πολιτιστικό Ίδρυμα Φώτος Φωτιάδης.**

Όλοι οι μαθητές Λυκείων της Κύπρου έχουν τη δυνατότητα να λάβουν μέρος στον Παγκύπριο Διαγωνισμό Σύνθεσης Τραγουδιού “Μάριος Τόκας”. Ο διαγωνισμός έχει ως στόχο την εμπλοκή των μαθητών σε ποιοτικές δραστηριότητες και στην ανάπτυξη της δημιουργικότητάς τους.

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/diagonismos_tokas.html

**ΣΤ. Παγκύπριος Διαγωνισμός σύνθεσης τραγουδιού σε
στίχους Κώστα Μόντη, σε συνεργασία με το Κοινωφελές,
Επιστημονικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα Φώτος Φωτιάδης.**

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/diagonismos_monti.html

Φωτογραφία ???

Η. Παγκύπριος Διαγωνισμός σύνθεσης τραγουδιού «Ξένιος» με θέμα «Γράφω στίχους και τραγουδώ το δικαίωμα όλων στη ζωή».

Ο διαγωνισμός διεξήχθη μέσα στα πλαίσια της δράσης του Προγράμματος «Ξένιος» του Υ.Π.Π «Ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό. Σεβασμός – Ευθύνη – Αλληλεγγύη» του Υ.Π.Π το οποίο επικεντρώθηκε τόσο στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης, σεβασμού της διαφορετικότητας και ανεκτικότητας, όσο και στην καλλιέργεια κριτικής στάσης απέναντι στην ιστορική εξέλιξη θεμελιωδών αξιών (ελευθερία - ειρήνη - δικαιοσύνη - δημοκρατία - ισονομία - ισοπολιτεία).

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/diagonismos_xenios.html

Στόχοι των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων:

- Ενοποιημένο και δυνατό Αναλυτικό Πρόγραμμα, με μεγάλες προοπτικές για τη μουσική ανάπτυξη των μαθητών.
- Υψηλότερης ποιότητας αποτελέσματα όσον αφορά στους στόχους της Κυπριακής Μουσικής Εκπαίδευσης.
- Δυνατή στήριξη του μαθήματος της μουσικής και των καθηγητών μουσικής σε σχολική βάση.
- Η απομυθοποίηση της έννοιας της «κλασικής ορχήστρας» και των μουσικών της «κλασικής μουσικής».
- Αύξηση του φιλόμουσου κοινού και ιδιαίτερα των νέων, οι οποίοι παρακολουθούν συναυλίες ορχηστρικής μουσικής.
- Ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και ιδιαίτερα των διαπροσωπικών σχέσεων και της επικοινωνίας, καθώς και ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων συνεργατικής μάθησης.
- Εμπλουτισμός της ζωής των εμπλεκόμενων μέσα από την αισθητική αγωγή.
- Ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στην παραδοσιακή μουσική και τη διαφύλαξη της εθνικής κληρονομιάς της χώρας μας αλλά και άλλων λαών.
- Ανάπτυξη θετικής στάσης έναντι όλων των ειδών μουσικής.
- Ομαλότερη προσαρμογή στις αλλαγές και τις προκλήσεις του 21ου αιώνα, όπως η πολυπολιτισμική κοινωνία, η ισότητα στις ευκαιρίες για όλους και η ανάπτυξη δεξιοτήτων στην τεχνολογία.
- Συνεισφορά στην προσωπική και επαγγελματική αποκατάσταση των μουσικών.

Μελλοντικός Στόχος:

Η συστηματική αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με σκοπό την ανατροφοδότηση, η οποία να προβάλλει την ανάγκη για θεσμοθέτηση τους στα κέντρα αποφάσεων για την εκπαιδευτική πολιτική έτσι, ώστε όλοι οι μαθητές της Μέσης Εκπαίδευσης στην Κύπρο (48.000), να έχουν ίσες ευκαιρίες στο να βιώσουν, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, μιαν τέτοια ποιοτική εμπειρία.

Αυτό μπορεί να γίνει και μέσα από:

- Σχεδιασμό και συστηματική ενσωμάτωση στο αναλυτικό πρόγραμμα επιτυχημένων διαθεματικών προγραμμάτων, με στόχο να διασφαλιστεί προς όλους, διαχρονικά, η συγκεκριμένη εμπειρία.
- Η επένδυση στις συνέργειες μεταξύ πολιτιστικών φορέων και εκπαίδευσης, από τις πιο απλές ανταλλαγές, μέχρι και τις πλέον σύνθετες διοργανώσεις, όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι θα συμβάλλουν στο περιεχόμενο και την υλοποίηση των πιο πάνω προγραμμάτων, φέροντας ίση ευθύνη για την πορεία και το αποτέλεσμα, καθώς και τα τελικά αποτελέσματα.

Στόχοι που δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθούν:

- Επέκταση του θεσμού του Μουσικού Σχολείου στο Γυμνασιακό Κύκλο (λόγω έλλειψης κονδυλίου).
- Ερευνητική αξιολόγηση των προγραμμάτων (λόγω έλλειψης κονδυλίου).
- Ψηφιακή παρουσίαση των προγραμμάτων (λόγω έλλειψης κονδυλίου).
- Θεσμοθέτηση των προγραμμάτων (λόγω έλλειψης κονδυλίου).
- Ανοικτό σχολείο.
- Ολοήμερο σχολείο.

Αριθμητικά Δεδομένα**Α. Συνέργειες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με το Ίδρυμα «ΣΟΚ»**

Επισκέψεις ομάδων εκτελεστών της ΣΟΚ σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης:

- Νοέμβριος 2010: 660 μαθητές
- Μάρτιος 2011: 160 μαθητές
- **Σύνολο: 820** μαθητές

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Μουσικό Ταξίδι με την Άρπα»:

Τρεις συναυλίες: 330 μαθητές σε Λάρνακα-Αμμόχωστο, 330 μαθητές σε Πάφο και 330 μαθητές σε Λευκωσία.

- **Σύνολο: 990** μαθητές

«Κλασική Μουσική εμπνευσμένη από την παράδοση: για φωνή και ορχήστρα»:

Τέσσερις συναυλίες: 150 μαθητές σε Αμμόχωστο, 150 μαθητές σε Λάρνακα, 250 μαθητές σε Λεμεσό και 350 μαθητές σε Λευκωσία.

- **Σύνολο: 900** μαθητές

Β. Συνέργειες με το Ίδρυμα Τεχνών «Φάρος»

- Ρεσιτάλ για βιολί και πιάνο με τους Δανάη Παπαματθαίου Matschke και Uwe Matschke: 100 μαθητές
- Εκπαιδευτική συναυλία με τους Christos Barrios και Elias String Quartet: 80 μαθητές
- Master class βιολιού με τον Movses Pogossian: 25 μαθητές
- Εκπαιδευτική συναυλία με το Τριο Ex Aequo: 100 μαθητές
- Master class Πιάνου με τον Benjamin Grosvenor: 35 μαθητές
- **Σύνολο: 340** μαθητές

Γ. Καλλιτέχνες στα Σχολεία

- **Σύνολο: 1120** μαθητές από 43 σχολεία

Δ. Μουσικοί Αγώνες

- **Σύνολο: 359** μαθητές από 26 σχολεία

Ε. Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού «Μάριος Τόκας»

- **Σύνολο: 154** μαθητές από 20 σχολεία

Ζ. Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού σε στίχους Κώστα Μόντη

- **Σύνολο: 49** μαθητές από 8 σχολεία

Η. Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού του προγράμματος «Ξένιος»

- **Σύνολο: 61** μαθητές από 8 σχολεία

Γενικό Σύνολο: 4.793 μαθητές

